

Yirminci Uluslararası Dilbilim Olimpiyatı

Bansko (Bulgaristan), 23–29 Temmuz 2023

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

Problem 1

	○	→			
●→●			<i>ben (bir şeyi) gördüm</i>		<i>ben (bir şeyi) görüyorum</i>
↑			<i>ben görüldüm</i>		<i>ben görülüyorum</i>
1. kişi tekil	○	→	3. kişi tekil	○	→
●→●	-n'	in-	●→●	-y'	—
↑			↑		
	in-	in-		-∅	a-

1. →:

- $-CV \rightarrow -C'V$ ($\text{ş}' \rightarrow \text{ts}'$);
- $-V_1CC'V_2- \rightarrow -V_1CV_XC'V_2-$, $V_X = (V_1 = V_2) | a$

2. ●:

- $-? \quad (-C'V \rightarrow -CV | _ -?);$
- ○: $(C)VCV- \rightarrow (C)\bar{V}CV-$

- 3. • $n \rightarrow m | _ \{p, p'\}$
- $n \rightarrow \eta | _ \{k, k'\}$

4. $\langle p, t, k \rangle \rightarrow \langle b, d, g \rangle | \{m, n, \eta\} _$ 3. $n' \rightarrow \eta, y' \rightarrow y | C'V _$

(a)

	1 forma	2 forma	Tercüme
15.	netkay'	innetak'a	itmek
16.	kiriy'	ıggir'i	çekmek
17.	p'uhruy'	ımp'uhur'u	delik açmak
18.	her'oy	ınher'o	(kırışıkları) düzeltmek

(b)

39.	her'oη	<i>ben (kırışıkları) düzelttim</i>
40.	inişpa?	<i>ben gittim</i>
41.	apla?	<i>o açıldı</i>
42.	şur'uy	<i>o (bir şeyi) seçti</i>
43.	pirin'	<i>ben (bir şeyi) gördüm</i>
44.	ınşawats'a	<i>ben (bir şeyi) ekiyorum</i>
45.	k'aani?	<i>o kapana kısıldı</i>
46.	ımp'ihana?	<i>ben atlıyorum</i>
47.	ahika?	<i>o dikiliyor, dokunuluyor</i>
48.	inipla?	<i>ben yıkandırıldım</i>

Problem 2

- Kelime düzeni:

- S V DO (IO) \equiv DO ^SV (IO) (S_(isim))
(S = özne; V = yüklem (fiil);
DO = doğrudan nesne; IO = dolaylı nesne [-mokaru])
tamlayan	tamlanan

	1. kişi tekil	2. kişi tekil	3. kişi tekil	
			(m)	(f)
tamlayan = özne	n(I)-	p(I)-	(I)-	u-
IO; DO ($\neg\exists$ IO)	-nu		-ry	-ru

$$(I)- = \begin{cases} i & _ \{nh, tx, x\} i \\ y & _ C \\ \emptyset & _ V \end{cases} ; n > nh \mid _ i$$

vücut parçası	\neg tamlanan	-txi ($-y > -\bar{i} \mid _ -txi$)
(isim)	tamlanan	-te

(a) 17. **uwa xinhikaru sytu** — $O_{(diş)}$ kadını hatırladı.

18. **txipary nhinhikary** — Ben muzuyu yedim.

19. **kyky aikute ppsykary ywamukary** — Sen adamın evini ona_(er) verdin.

(b) 20. **uwa mynary kanawa ximakymukary** } — $O_{(diş)}$ kanoyu bahçaya getirdi.
kanawa umynary ximakymukary

(c) 21. *Sen evi buldun.* — { **aiku papukary**
pita apukary aiku

22. *Ben senin kanonu kıza getirdim.* — { **pykanawate nymynaru hâtakurumukary**
nuta mynaru pykanawate hâtakurumukary

23. $O_{(er)}$ bana senin suyunu getirdi. — { **pîpurââte ymynanu nutamukary**
ywa mynanu pîpurââte nutamukary

24. *Adam kızın kanını içti.* — { **hâtakuru herêka âtary kyky**
kyky âtary hâtakuru herêka

25. *Ben gözünü hatırladım.* — { **ukîtxi nhixinhikary**
nuta xinhikary ukîtxi

26. *Sen muzumu yedin.* — { **nhitxiparyte pinhikary**
pita nhikary nhitxiparyte

Problem 3

1. özne:

- **nak** 1. kişi
- **o** 2. kişi tekil
- **e** 2. kişi çoğul

- 2.
- **b** ‘gerçekten’
 - **bat** ‘Ah, —.’
 - **bam** ‘Oh, —.’

3. **a** (özne = 3. kişi tekil)

4. **um** ‘boş yere’

5. **e** {özne, nesne} = 1. kişi çoğul

kök = ...C↑C⁺

nesne:

- **ana** 1. kişi
- **aya** 2. kişi tekil
- **a** 2. kişi çoğul
- **e** 3. kişi tekil

kb > **mb**; **e o** > **i u** | _ C* ∨ C* ∨ C* #

- (a) 18. **e-yuyanah** — *Biz titredik.*
19. **ba-ihwin** — *O gerçekten ağladı.*
20. **nambum-kisayah** — *Ben gerçekten boş yere sana tükürdüm.*
21. **bat-yadawn** — *Ah, o sizi arkada bıraktı.*
22. **ubamum-kolewn** — *Oh, sen boş yere ona güldün.*
- (b) 23. *O suyun üzerine çıktı.* — **a-tameb**
24. *Ah, sen döndün.* — **obat-dahetok**
25. *Oh, ben onu susturdum.* — **nambam-hoyeb**
26. *O gerçekten bizi kovdu.* — **be-utanab**
27. *Siz gerçekten boş yere bize tükürdünüz.* — **ibume-kisanah**

Problem 4 S = özne, O = nesne

$$\begin{array}{c}
 \bullet \begin{array}{|l} \text{ni-: } 2. \text{ ki\c{s}i} \notin \{S, O\} \\ \wedge 1. \text{ ki\c{s}i} \in \{S, O\} \\ \text{ki-: } 2. \text{ ki\c{s}i} \in \{S, O\} \end{array} + \text{kök} + \begin{array}{|c|c|c|} \hline S & O & \\ \hline 1|2 & 3 & -\bar{a}(w) \\ 1 & 2 & -it-in \\ \hline 2 & 1 & -in \\ 3 & 1|2 & -ik(o|w) \\ \hline \end{array} + \\
 + \begin{array}{|l} 1. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul} \in \{S, O\} : -(\mathbf{n})\bar{a}n \\ 2. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul} \in \{S, O\} \\ \wedge 1. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul} \notin \{S, O\} : -(\bar{a})w\bar{a}w \end{array} + \begin{array}{|l} 3. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul} \in \{S, O\} : -(\mathbf{w})ak \end{array} \\
 \bullet \left. \begin{array}{l} \bar{e}- \dots-ken \\ \emptyset- \dots-sa \end{array} \right\} + \text{kök} + \begin{array}{|c|c|c|} \hline S & O & \\ \hline 1|2 & 3 & -\bar{a}(w) \\ 3 & 1|2 & -ik(o|w) \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|l} \{S, O\} \\ \{2. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul}, 3. \text{ ki\c{s}i} \text{ tekil}\} : -y\bar{e}k \\ \{1. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul}, 3. \text{ ki\c{s}i} \text{ çoğul}\} : -y\bar{a}hk\bar{w}\bar{a}w \\ \text{vesaire} \end{array}
 \end{array}$$

- (a) 26. \bar{e} -wāpamikoyēk — o sizi görürken
 27. ninakinikonān — o bizi durdurur
 28. kikakwēcimāwāw — siz ona sorarsınız
 29. kiwīchitināwāw — ben size yardım ederim
- (b) 30. eğer biz onlara sorarsak — kakwēcimāyākwāwi
 31. onlar size meydan okurlar — kimawinēskomikowāwak
 32. onlar bana yardım ederler — niwīchikwak
 33. sen onları görürsün — kiwāpamāwak
 34. ben sizi durdururum — kinakinitināwāw

Problem 5

$$\bullet \left[\begin{array}{l} 400 : \text{kampwoo} \\ \alpha_1 \times 400 : \text{kampw\c{h}ii} \alpha_1 \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} 80 : \eta\text{kuu} \\ \alpha_2 \times 80 : \eta\text{kwuu} \alpha_2 \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} 20 : \text{be}\eta\text{jaaga} \\ \alpha_3 \times 20 : \text{be-}\alpha_3 \end{array} \right] + \\
 [10 : \text{k}\epsilon] + [5] + [\beta], 2 \leq \alpha_{1,2,3} \leq 4, 1 \leq \beta \leq 4$$

• +: na

- 1: niŋkin | -niŋkin → -ni
 2: shuunni
 3: taanre
 4: sicyēere | -sicyēere → -ricyēere
 5: kaŋkuro | kaŋkuro na → baa-

- (a) kampw\c{h}ii shuunni na k\epsilon 810
 \eta\text{kuu} na baataanre 88
- (b) 15 k\epsilon na kaŋkuro
 109 \eta\text{kuu} na be}\eta\text{jaaga} na baaricyēere
 152 \eta\text{kuu} na beetaanre na k\epsilon na shuunni
 403 kampwoo na taanre
 1534 kampw\c{h}ii taanre na \eta\text{kwuu} sicyēere na k\epsilon na sicyēere